

NT2-HANDLEIDING NEDERLANDS-LINGÁLA MIET OEFENINGEN

Roos van Vynckt

NT2-handleiding uitgevoerd in het kader van het opleidingsonderdeel Onderwijsproject aan de Universiteit Antwerpen.

Deze handleiding is gebaseerd op vele bronnen. **Voor de leesbaarheid van deze handleiding zijn verwijzingen in de tekst uit de handleiding gelaten.** Voor de theoretische achtergrond waarop de beslissingen voor de opzet van de handleiding zijn gemaakt, verwijs ik u door naar volgend document: Masterproef Roos van Vynckt: Fonologische contrastieve analyse Lingála-Nederlands ter voorbereiding van een NT2-handleiding.

Roos van Vynckt
S20226960

Begeleid door prof. dr. Jordi Casteleyn

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Inleiding	3
Opzet handleiding	5
Voorspelde struikelblokken	7
Oefening 1	10
Oefening 2	12
Oefening 3	16
Oefening 4	19
Oefening 5	20
Oefening 6	21
Oefening 7	22
Oefening 8	23
Oefening 9	24
Nawoord	28

Inleiding

De opzet van deze handleiding is geïnspireerd op de handleidingen reeds aanwezig op de website van de Universiteit Utrecht. Deze handleiding zal dan ook een bijdrage worden aan deze site, alsook aan de bijhorende webapp.

In deze handleiding wordt er gefocust op de klanken die nieuw zijn voor Lingála sprekers. De identificatie van deze klanken is gebaseerd op 3 theorieën.

De Contrastive Analysis Hypothesis (CAH) heeft als opzet dat een moedertaal invloed heeft op het verwerven van een doeltaal. Wanneer men dan de moedertaal en de doeltaal systematisch met elkaar vergelijkt, kunnen struikelblokken voorspeld worden. Elementen uit de doeltaal die een gelijkaardige structuur als de elementen uit de moedertaal vertoont, zullen makkelijk verworven worden. Elementen uit de moedertaal die sterk verschillen met elementen uit de doeltaal zullen moeilijker verworven worden, hierover zullen de cursisten dus struikelen. Verschillende onderzoekers twijfelden over de waarde van de hypothese, maar andere onderzoeken toonden aan dat de CAH wel degelijk waarde heeft, binnen de fonologie van de talen. Voornamelijk uitspraak wordt dus belemmerd door de moedertaal. Een voorbeeld hiervan zijn de tweeklanken die typisch zijn aan het Nederlands, waar NT2-leerders vaak moeite mee hebben door de afwezigheid van tweeklanken in hun moedertaal.

Het Speech Learning Model (SLM) heeft eenzelfde opzet als de CAH, maar een tegenovergestelde hypothese. Het model vergelijkt ook systematisch de twee talen, maar stelt dat volledig nieuwe klanken sneller verworven worden dan klanken die een beetje verschillen, omdat cursisten deze hetzelfde zullen uitspreken als de nauwverwante klanken in de moedertaal. Een gekend voorbeeld hiervan is de moeite die moedertaalsprekers van het Japans hebben met de uitspreken van de <l> en <r>.

Tot slot is er nog de Syllable Structure Transfer Hypothese (SSTH). De hypothese stelt dat NT2-leerders de lettergreepstructuren die toegelaten zijn in de moedertaal zullen toepassen op lettergreepstructuren uit de doeltaal die niet toegelaten zijn in de moedertaal. Een veel voorkomend voorbeeld hiervan is het opbreken van de Nederlandse consonantclusters met een klinker.

Voor deze handleiding is het Lingála als moedertaal gekozen. Het Lingála is een Bantoetaal die als moedertaal wordt gesproken in de Democratische Republiek Congo, Republiek Congo en als tweede taal naast de voornoemde landen ook in Angola en in Canada, Europa en Zuid-Afrika bij de diaspora. De taal telt ongeveer 20 miljoen moedertaalsprekers en 20 tot 25 miljoen spekers die het Lingála als tweede taal gebruiken. Ook in België, deels door de koloniale geschiedenis, is er een grote groep Congolese diaspora aanwezig, dus de kans is reëel dat één van de cursisten in de NT2-klas Lingála als moedertaal heeft. Codeswitchen naar het Frans is eigen aan het Lingála, dus bij de contrastieve analyse is er ook rekening gehouden met het Frans. Echter is het beheersingsniveau van het Frans persoonsafhankelijk. Hierdoor kan er moeilijk op voorhand ingeschat worden in hoeverre de cursist invloed van het Frans zal ervaren tijdens het verwerven van het Nederlands.

Deze handleiding heeft de bedoeling om NT2-leerkrachten oefeningen te bieden die inspelen op de voorspelde fouten op uitspraak die moedertaalsprekers van het Lingála zullen maken tijdens het leren van het Nederlands. In het eerste deel wordt de opzet van de handleiding verklaart, waarbij de stappen binnen uitspraakonderwijs verklaard worden. Ondanks dat de vaardigheden vaak in een communicatieve context wordt aangebracht, is het, vooral bij volwassenen belangrijk om toch te focussen op uitspraak. Een onduidelijke uitspraak heeft een negatief effect op de verstaanbaarheid en een focus op uitspraak voorkomt dat ze in een soort 'tussentaal' belanden. Hierna worden de voorspelde struikelblokken gepresenteerd. Dit zijn: i) klanken die het Nederlands heeft, maar afwezig zijn in het Lingála en sommige ook in het Frans; ii) klanken die dicht aanleunen bij het Nederlands maar in het Nederlands een betekenis onderscheidende functie hebben; en iii) lettergreepstructuren die in het Nederlands gebruikt worden maar in het Lingála niet toegestaan zijn. In het laatste deel komen de oefeningen aan bod.

Opzet handleiding

De oefeningen in deze handleiding zijn opgedeeld in 5 algemene stappen, met een focus op de voorspelde struikelblokken van de cursisten, dus enkel de nieuwe klanken, gelijkaardige klanken, of lettergreepstructuren die doorgaans niet toegelaten zijn in de moedertaal.

Stap 1: Input

Dompel de cursisten onder in het beluisteren van authentiek materiaal en laat ze kennis maken met de uitspraakverschijnselen. Voor de eerste stap zijn geen specifieke oefeningen gecreëerd. Zorg ervoor dat de cursisten een rijke input aan gesproken taal meekrijgen in alle lessen. Laat ze alle uitspraakverschijnselen goed horen. Wanneer de tijd er zich toe laat en de cursisten voldoende input gehad hebben, kan worden overgegaan naar de volgende stap.

Stap 2: Reflectie (oefening 1)

Analyseer de uitspraakverschijnselen. Focus op de verschillen tussen de moedertaal en de doeltaal. Analyseer de nieuwe stand van de spraakorganen. Deze stap wordt behandeld in oefening 2.

Stap 3: Geleide waarneming (oefening 2-8)

Verscherp de verstaanbaarheid van de cursist. Dit kan via verschillende oefeningen (herkenningsoefeningen waarbij cursisten klanken identificeren, discriminatieoefeningen met minimale paren, categorisatieoefeningen, letterdictees, transcriptieoefeningen). Probeer het gebruik van pseudowoorden, zodat ze hun lexicale kennis niet kunnen inzetten, te beperken tot cursisten die al verder in het traject zitten, zodat er geen verwarring kan ontstaan.

Stap 4: Geleide productie (oefening 9)

Leer cursisten eigen productie van klanken beoordelen en monitoren. Maak ze bewust van hun eigen uitspraak en die van het nagestreefde model, doel.

Stap 5: Vrije productie (oefening 10)

Laat de cursisten volledig vrij produceren. Voor deze stap zijn ook geen specifieke oefeningen gecreëerd. Laat de cursisten vrij oefenen op hun spreekvaardigheid. Geef ze spreekopdrachten binnen de communicatieve context en bouw veel spreekkansen in. Indien nodig, grijp terug naar stap 4,

waarbij de productie meer geleid wordt of eventueel stap 3, waarbij de waarneming van de verschillende klanken nog eens in de verf wordt gezet.

Enkele opmerkingen bij deze stappen. Spendeer veel aandacht aan de instructie. Een specifieke instructie omtrent klanken en/of klemtonen zal ervoor zorgen dat de cursisten hun begrip en gebruik positief gestimuleerd wordt. Zorg voor een goede aanpak voor de cursisten. Kies voor een geïsoleerde aanpak, koppel dit niet direct aan spreekvaardigheid, zo voorkom je stress of het creëren van spreekangst bij spreektaken. Een veilig klasklimaat kan ook al voorkomen dat de cursisten stress ervaren. Verdeel de oefeningen over verschillende oefenmomenten en pas de hoeveelheid van de oefeningen aan, aan de noden van de cursisten. Bouw verschillende feedbackmomenten in alle fasen. Verder is het belangrijk om 1 'norm', variant van het Nederlands te kiezen en deze altijd te hanteren, om verwarring bij de cursisten te vermijden!

Voorspelde struikelblokken

Volgende tabel geeft een overzicht van de voorspelde struikelblokken die moedertaalsprekers van het Lingála zullen maken bij het uitspreken van Nederlandse woorden. De fonologische weergave van de letters wordt telkens gevolgd door een woord waarin de klank onderstreept wordt. De eerste tabel omvat de CAH en SSTH.

Nederlands	Afwezig in Lingála	Afwezig in Lingála én Frans
Lange klinkers	/y:/ 'duur' /e:/ 'eet' /ø/ 'deur' /o:/ 'door' /a:/ 'daar'	/e:/ 'eet' /a:/ 'daar'
Korte klinkers	/ɪ/ 'pit' /y/ 'put' /ɑ/ 'man' /ə/ 'de' [ɔ/ 'rok'] [ɛ/ 'ben']	/ɪ/ 'pit'
Tweeklanken	/ei/ 'ei' 'ijs' /œy/ 'ui' /au/ 'oud' 'kauwen'	/ei/ 'ei' 'ijs' /œy/ 'ui' /au/ 'oud' 'kauwen'
Medeklinkers	/r/ 'rad' /h/ 'hand' /x/ 'chaos' /ʎ/ 'gas'	/r/ 'rad' /h/ 'hand' /x/ 'chaos' /ʎ/ 'gas'
Lettergreep-structuur	Consonantclusters 'herfst' Gesloten lettergrepen 'kip'	

De klinkers /ɔ/ en /ɛ/ zijn wel aanwezig in de noordwestelijke variant van het Lingála en in het Frans. Er is dus een grote kans dat de cursisten, de klinkers al kennen. Volgende tabel omvat de uitkomsten van het SLM.

Nederlands	nauw verwant in Lingála	Frans
/i/ (lang, 'riet')	/i/ (kort)	/i/ (lang)
/ɔ/	/o/ (kort)	/ɔ/
/ɛ/	/e/ (kort)	/ɛ/
/r/	-	/R/

Onderstaande tabel geven de letter-klankcorrespondenties tussen de talen weer.

Nederlands	LK-correpondentie Lingála	LK-correpondentie Frans
<oe>	<u>	<ou>, <oû>, <où>
<ie>	<i>	<y>, <i>

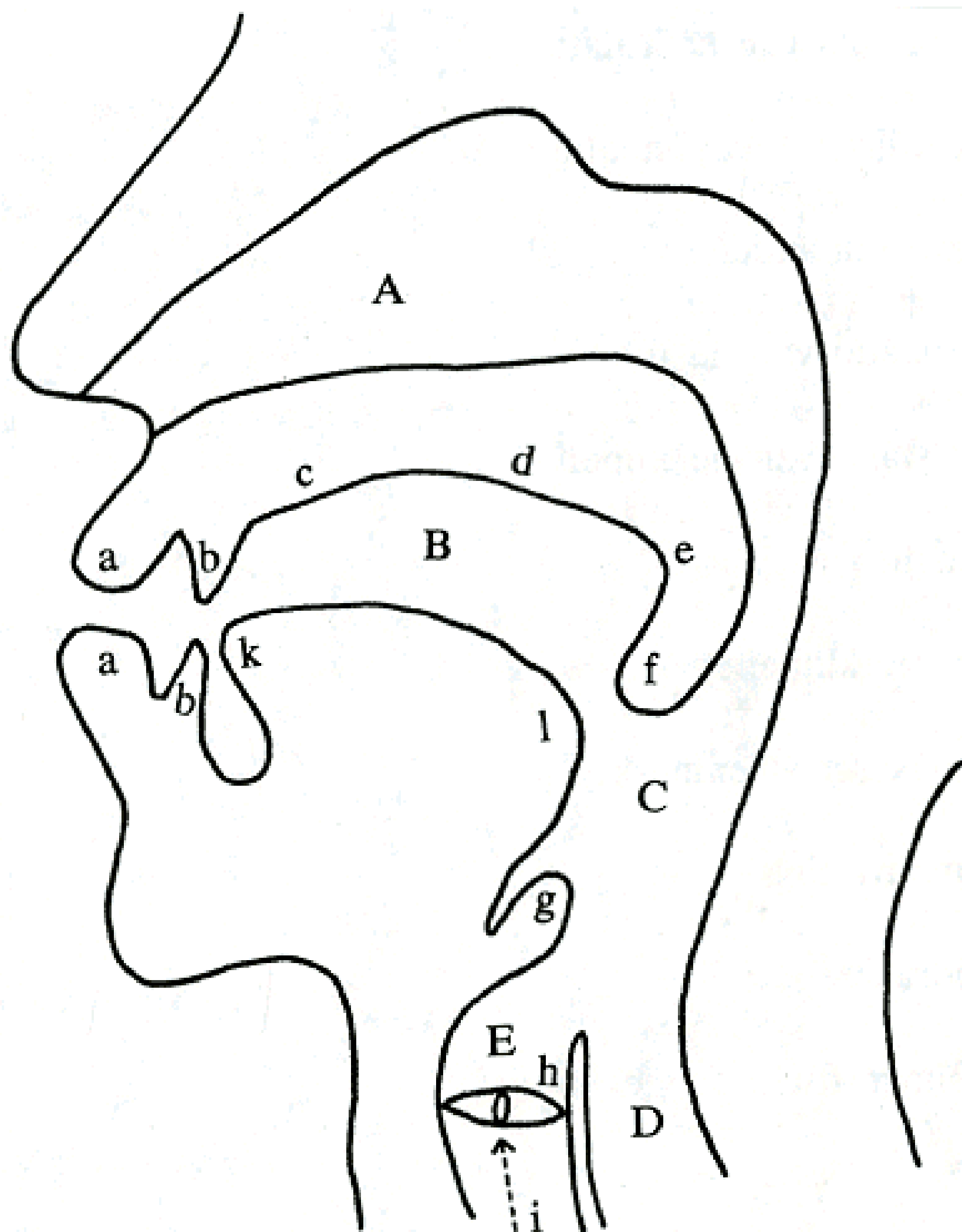
Er wordt verondersteld dat moedertaalsprekers van het Lingála geen moeite zullen hebben met het leren van de klemtoon in het Nederlands, doordat het Lingála een toontaal is. Hierdoor is er geen aandacht gespendeerd aan klemtoon. Ondervinden de cursisten toch moeite met het aanleren van klemtoon? In het handboek Uitspraaktrainer in de les van Van Veen en anderen zijn er hoofdstukken en oefeningen voor woordaccent, intonatie en zinsaccent.

**En oefenen
maar!**

Oefening 1

(Reflecteren)

Introduceer een klank aan de cursisten die ze niet in hun moedertaal hebben (zie tabel 1). Hierbij kan de nieuwe stand van de spraakorganen geanalyseerd worden. Besteed ook wat tijd aan de klanken in tabel 2, die licht verschillen tussen elkaar. Wanneer de cursisten voldoende gealfabetiseerd zijn kan optioneel ook aandacht besteed worden aan de letter-klankcorrespondenties (zie tabel 3). Overloop de cursisten de verschillende, nieuwe uitspraakstanden. Leg expliciet uit welke posities de spraakorganen aannemen. Laat ze bijvoorbeeld hun hand op hun keel leggen om het verschil te voelen tussen stemhebbende en stemloze medeklinkers: 'chaos' <-> 'goed'.

- A. neusholte (nasus = neus)
- B. mondholte (ora = mond)
- C. keelholte (farynx)
- D. slokdarm (oesofagus)
- E. luchtpijp (trachea)
 - a. lip (labium)
 - b. tanden (dentes)
 - c. tandkas (alveolus)
 - d. harde gehemelte (palatum)
 - e. zachte gehemelte (velum)
 - f. huig (uvula)
 - g. strotklep (epiglottis)
 - h. strottehoofd (larynx)
 - i. stemspleet (glottis)
 - k. tongpunt (apex = punt)
 - l. tongrug (dorsum = rug)

KLANKEN

articulatorische classificatie

VOCALEN

KLINKERS

a	aa	eu
e	ee	oe
i	ie	e
o	oo	
u	uu	

- Doffe 'e', als in 'vader'.
- aan het einde van verkleinwoorden
 - in de voorvoegsels *ge-*, *be-*, *ver-*
 - in de achtervoegsels *-el*, *-em*, *-en*, *-er*
 - in de achtervoegsels *-ig* en *-lijk*

DIFTONGEN

TWEEKLANKEN

ui	ei ij	ou au
----	-------	-------

CONSONANTEN

MEDEKLINKERS

p	b	s	z	w	l	m
t	d	f	v	j	r	n
k	ch	g				ng
sch	nk	sj	j g	h		
x	q	q	y	c		

- korte klank
- lange klank
- stemhebbend
- stemloos
- plosief of plofklank
- fricatief of wrijfklank
- liquida of vloeiende klank
- halfvocaal of glijklank
- nasaal of neusklink

Oefening 2

(Discriminatieoefening)

Kies enkele klanken. Lees deze klank luidop en schrijf heb op het bord. Let op met de verschillende realisaties van de klank! Lees de woorden luidop. Laat de cursisten het woord met de juiste klank aanduiden of hun hand in de lucht steken wanneer je hem uitspreekt.

Deel 1: lange klinkers

1. Klank: /y:/ 'uu' 'u'

- a) buur
- b) boer
- c) boek

- a) muis
- b) moer
- c) muur

- a) koer
- b) kuur
- c) kuit

2. Klank /e:/ 'ee' 'e' 'é'

- a) beer
- b) boer
- c) bier

- a) keer
- b) koer
- c) kier

- a) maar
- b) meer
- c) mier

3. Klank /a:/ 'aa' 'a'

- a) daar
- b) door
- c) deur

- a) scheur
- b) schoor
- c) schaar

- a) kies
- b) keus
- c) kaas

4. Klank /ø/ 'eu'

- a) daar
- b) door
- c) deur

- a) scheur
- b) schoor
- c) schaar

- a) kies
- b) keus
- c) kaas

5. Klank /o:/ 'oo' 'o'

- a) daar
- b) deur
- c) door

- a) koor
- b) kaas
- c) kier

- a) boos
- b) bees
- c) baas

Deel 2: korte klinkers

1. Klank /ɪ/ 'i'

- a) pit
- b) put
- c) pad

- a) zot
- b) zit
- c) zat

- a) rit
- b) rat
- c) rot

3. /ɑ/ 'a'

- a) man
- b) maan
- c) men

- a) pan
- b) pen
- c) pier

- a) bos
- b) baas
- c) banaan

2. Klank /y/ 'u'

- a) had
- b) hit
- c) hut

- a) put
- b) pad
- c) pit

- a) bus
- b) bas
- c) bos

4. /ə/ 'e'

- a) zand
- b) tand
- c) tante

- a) de
- b) die
- c) dat

- a) mand
- b) maand
- c) mandje

Deel 3: tweeklanken

1. Klank /ɛi/ 'ei' 'ij'

- a) aas
- b) ijs
- c) poos

- a) pan
- b) pier
- c) pijn

- a) chloor
- b) klaar
- c) klein

- a) zijn
- b) zoon
- c) z'n

2. Klank /œy/ 'ui'

- a) oei
- b) ui
- c) aai

- a) bui
- b) baas
- c) boe

- a) gat
- b) kuit
- c) goot

- a) buit
- b) boet
- c) baat

3. Klank /au/ ou' 'au'

- a) kous
- b) kaas
- c) kies

- a) koets
- b) kade
- c) koud

- a) mooi
- b) mauw
- c) maad

- a) kooi
- b) kaai
- c) kauw

Deel 4: medeklinkers

1. Klank /r/ 'r'

- a) dat
- b) lat
- c) rad

- a) bas
- b) bad
- c) bar

- a) brood
- b) bloot
- c) blaas

2. Klank /h/ 'h'

- a) kant
- b) zand
- c) hand

- a) kaat
- b) haat
- c) maat

- a) gier
- b) pier
- c) hier

3. Klank /x/ 'ch'

- a) macht
- b) maakt
- c) markt

- a) pech
- b) pek
- c) pet

- a) lach
- b) lak
- c) lag

4. Klank /ɣ/ 'g'

- a) pas
- b) gas
- c) klas

- a) gier
- b) pier
- c) hier

- a) mat
- b) pad
- c) gat

Oefening 3

(Discriminatieoefening)

Kies enkele klanken. Lees deze klank luidop voor. Laat indien mogelijk de cursisten enkele woorden zeggen met de betreffende klanken. Laat de cursisten de woorden met de juiste klank aanduiden. Indien er fouten gemaakt worden kunnen de klanken die fout zijn vergeleken worden met de klank die het hoort te zijn.

Deel 1: lange klinkers

1. Klank: /y:/ 'uu' 'u'

a) De bus is nu hier.

b) De buur huurt zijn huis.

c) De buren huren hun huis.

2. Klank /o:/ 'oo' 'o'

a) De doos is groot.

b) De dozen zijn groot.

c) De goot is kort.

3. Klank /e:/ 'ee' 'e'

a) Eet meer fruit.

b) Wij eten meer fruit.

c) Ik ga naar de zee.

4. Klank /a:/ 'aa' 'a'

a) Daar staat een vaas.

b) De vazen niet laten vallen!

c) De kaas is op.

5. Klank /ø/ 'eu'

a) De deur is dicht.

b) De reus is groot.

c) Dat is klein voor reuzen.

Deel 2: korte klinkers

1. Klank /ɪ/ 'i'

a) Ik ben nog niet klaar.

b) De kippen zijn buiten.

c) Canada ligt in Amerika.

3. Klank /y/ 'u'

a) De hut is niet ver.

b) De muur staat naast de put.

c) Ik buk me.

2. /ɑ/ 'a'

a) De kat is nat.

b) Ik zit in bad.

c) Later zal ik blij zijn.

4. /ə/ 'e'

a) De jongen is buiten.

b) Het meisje is ziek.

c) Ik ben er nog niet.

Deel 3: tweeklanken

1. Klank /ɛi/ 'ei' 'ij'

a) Het ijs smelt.

b) De hond die bijt, is buiten.

c) Ik heb kiespijn.

2. Klank /ɑu/ 'ou' 'au'

a) Ze zijn aan het bouwen.

b) Het is koud buiten.

c) De man is oud.

3. Klank /œy/ 'ui'

a) Ik ga de uien bakken.

b) Het is koud buiten.

c) In de avond ga ik uit.

Deel 4: medeklinkers

1. Klank /r/ 'r'

- a) Het rad draait rond.
- b) De rode loper ligt op de grond.
- c) Hij rijdt te snel.

2. /h/ 'hand'

- a) Het huis is groot.
- b) Ik vind honing lekker.
- c) Hij is heel groot

3. /x/ 'chaos'

- a) De jongens lachen.
- b) Het is echt mooi weer.
- c) Het deken is zacht.

4. /ɣ/ 'gas'

- a) Hij gaat van de trap
- b) Ik zie een vogel.
- c) Dit is Nederlands voor anderstaligen.

Oefening 4

(Categorisatieoefening)

Welke woorden horen samen? Lees de woorden luidop voor en laat de cursisten de woorden met eenzelfde klanken in één groep plaatsen. Focus per reeks op bepaalde klinkers of medeklinkers.

Aap – been – uur – leuk – boom – muur – maat – pit – keus – dal – rok –
bed – trein – pijn – slakken – daken – kat – boek – hond – glas – boom –
deur – huis – lamp – kaas – film – vis – brood – stoel – fiets – bel – jas –
doos – tas – sok – pen – kaart – been – boot – trappen – lamp – ramen –
maan – neus – oog – jas – riet – sap – oren – uien – klein – kauwen – sok

Indien de cursisten voldoende gealfabetiseerd zijn, kunnen de woorden gedicteerd worden terwijl de cursisten ze noteren, indien niet kunnen ze op voorhand geprint worden.

Oefening 5

(Letterdictee)

Dictee een letter en laat de cursisten de juiste letter omhoog steken. Maak een selectie van de klanken waaruit ze kunnen kiezen. Dit kan met een volledige klasgroep, of verdeeld in groepen. Sterkere cursisten kunnen eventueel elkaar dicteren.

uu ee eu oo aa

i u a doffe e o e

ei ui ou au ij

r h ch g

Oefening 6

(Transcriptieoefening)

Lees de woorden luidop en laat de cursisten de woorden opschrijven.

Boer – buur – slapen – deur – hut – ik – kip – bouwen – bar – hand –
kauwen – man – bui – baas – kuit – goten – maan – men – bananen – kaas
– dozen – kap – uren – hakken – chaos – kaarten – herfst – jongen – les –
eten – rapen – roken – hier – goed – lachen – maken – herfst – drinken –
praten – gebouw – woord – horen – buiten – koud – put – koer – blijven

Tijdens deze oefening kan ook terug verwezen worden naar de letter-
klankcorrespondenties die in oefening 2 besproken zijn.

Oefening 7

(Transcriptieoefening)

Lees de woorden luidop voor. Indien mogelijk, laat de cursisten de woorden noteren. Focus op de medeklinkerclusters. Uit welke letters bestaan de medeklinkerclusters?

Schrik

Schroef

Grap

Krachten

Bracht

Geschrift

Achter

Gezicht

Lichtgrijs

Oefening 8

(Transcriptieoefening)

Lees de woorden luidop voor. Indien mogelijk, laat de cursisten de woorden noteren. Focus op de eindletter van de gesloten lettergrepen. Wat is de laatste letter van het woord?

Kat

Hond

Kast

Lamp

Vis

Ster

Bocht

Gras

Tent

Slang

Oefening 9

(Spreekvaardigheid)

Laat de cursisten oefenen op hun spreekvaardigheid. Geef ze eenvoudige, korte dialogen die ze per twee kunnen oefenen, waarin de struikelblokken aanwezig zijn.

A: Hey, Ruth. Hoe gaat het?

B: Goed, Jan. En met jou?

A: Prima. Heb je de rode auto gezien?

B: Ja, die is van mijn broer.

A: Hij is mooi, hè?

B: Ja, heel mooi. Rij jij ook?

A: Nee, ik heb geen auto.

B: Jammer. Kom een keer mee.

A: Goed idee! Tot ziens.

B: Doei, Jan.

A: Waar is de deur?

B: Hier, in de hoek.

A: Dank je. Wat ruikt het hier vreemd!

B: Ja, dat is de nieuwe geur.

A: Wat voor geur is het?

B: Het is een mix van roos en hout.

A: Dat klinkt apart.

B: Ja, maar ik vind het lekker.

A: Dat is goed om te horen.

B: Ja, vind ik ook.

A: Wat eet je daar?
B: Een broodje met kaas.
A: Lekker! Met tomaat?
B: Nee, zonder tomaat.
A: Heb je ook ham?
B: Ja, een beetje ham.
A: Wil je ruilen?
B: Wat heb jij dan?
A: Ik heb een croissant.
B: Oké, deal!

A: Wat drink je?
B: Ik drink frisdrank.
A: Is het lekker?
B: Ja, het is heel zoet.
A: Heb je dorst?
B: Ja, ik heb veel dorst.
A: Wil je water?
B: Nee, ik wil frisdrank.
A: Oké, geen probleem.
B: Dank je wel.

Voorzie elke cursist onderstaande schema's. Zo leren ze hun eigen spraak beoordelen en monitoren, zonder dat de leerkracht telkens feedback geeft. De cursisten kunnen eventueel ook de klanken vanop de fiches aanduiden in de tekst. Zijn er bepaalde struikelblokken die veel terugkomen? Grijp terug naar de woorden in oefening 2-8 en laat de cursisten deze luidop lezen.

Dit kan ik goed!

- Lange uu: 'duur', 'uren'
- Lange ee: 'eet', 'eten'
- eu: 'deur'
- Lange oo: 'door', 'oren'
- Lange aa: 'daar', 'apen'
- Korte i: 'pit'
- Korte u: 'put'
- Korte a: 'man'
- de doffe e: 'de'
- ei/ij
- ui
- ou/au: 'oud' 'kauwen'
- r: 'rad'
- h: 'hand'
- ch: 'chaos'
- g: 'gas'
- Meerdere medeklinkers 'herfst'
- Gesloten lettergrepen 'kip'

Hier moet ik nog op oefenen.

- Lange uu: 'duur', 'uren'
- Lange ee: 'eet', 'eten'
- eu: 'deur'
- Lange oo: 'door', 'oren'
- Lange aa: 'daar', 'apen'
- Korte i: 'pit'
- Korte u: 'put'
- Korte a: 'man'
- de doffe e: 'de'
- ei/ij
- ui
- ou/au: 'oud' 'kauwen'
- r: 'rad'
- h: 'hand'
- ch: 'chaos'
- g: 'gas'
- Meerdere medeklinkers 'herfst'
- Gesloten lettergrepen 'kip'

Waarom spreek ik het anders uit?

Hoe kan ik oefenen om de klanken beter uit te spreken?

Volgend formulier is gemaakt voor peerfeedback.

Dit kan _____ goed!

- Lange uu: 'duur', 'uren'
- Lange ee: 'eet', 'eten'
- eu: 'deur'
- Lange oo: 'door', 'oren'
- Lange aa: 'daar', 'apen'
- Korte i: 'pit'
- Korte u: 'put'
- Korte a: 'man'
- de doffe e: 'de'
- ei/ij
- ui
- ou/au: 'oud' 'kauwen'
- r: 'rad'
- h: 'hand'
- ch: 'chaos'
- g: 'gas'
- Meerdere medeklinkers 'herfst'
- Gesloten lettergrepen 'kip'

Hier moet _____ nog op oefenen.

- Lange uu: 'duur', 'uren'
- Lange ee: 'eet', 'eten'
- eu: 'deur'
- Lange oo: 'door', 'oren'
- Lange aa: 'daar', 'apen'
- Korte i: 'pit'
- Korte u: 'put'
- Korte a: 'man'
- de doffe e: 'de'
- ei/ij
- ui
- ou/au: 'oud' 'kauwen'
- r: 'rad'
- h: 'hand'
- ch: 'chaos'
- g: 'gas'
- Meerdere medeklinkers 'herfst'
- Gesloten lettergrepen 'kip'

Tips om te oefenen op uitspraak:

Nawoord

Volgende bronnen werden gebruikt voor de foto's in deze handleiding:

Foto spraakorganen:

https://www.dbnl.org/tekst/neij002univ01_01/neij002univ01_01_0005.php

Foto spreekstanden:

<https://www.klascement.net/downloadbaar-lesmateriaal/115905/klanken-articulatorische-classificatie-poster/>

Voor de bronnen die de theoretische achtergrond van deze handleiding vormen, verwijs ik naar de bronnenlijst van mijn masterthesis.